

T.C.
TÜRKOĞLU KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Yedi Güzel Adam Anadolu İmam Hatip Lisesi

OKUL REHBERLİK SERVİSİNİN AMAÇ VE FAALİYETLERİ

Rehberliğin Anlamı : En geniş anlamıyla rehberlik bir insanın başka bir insana ya da gruba o insanın veya grubun en iyi biçimde yaşamasına, insanların kendilerini gerçekleştirmeleri yolunda en elverişli yolları bulabilmeleri için yapılan yardımlardır.

Rehberlik Faaliyeti;

- 1. Rehberlik bir süreçtir:** Rehberlik bir anda olup biten bir iş değildir.
- 2. Rehberlik bireye yardım etme işidir:** “Rehberlik yardımı psikolojik bir yardımdır”.
- 3. Rehberlik yardımı bireye dönüktür:** Rehberlik hizmetlerinin merkezinde birey vardır. Okul ortamında rehberliğin ilgilendiği birey öğrencidir.
- 4. Rehberlik bilimsel bir hizmettir:** “Rehberlik çalışmaları bilimseldir”. Rehberlik yardımının dayandığı bilimsel ilkeler ve yöntemler vardır.
- 5. Rehberliğin esası bireyin kendisini gerçekleştirmesine yardım etmektir:** “Kendini gerçekleştirme” psikolojik danışma ve rehberlik yardımlarının bütün boyutlarını içine alan bir kavramdır. Bireyin kendini anlaması, problemlerini çözebilmesi, kendine en uygun seçimler yaparak gerçekçi kararlar alabilmesi, kendi kapasitelerini en uygun düzeyde geliştirebilmesi, çevresine dengeli ve sağlıklı bir uyum sağlayabilmesi vb. psikolojik danışma ve rehberlik yardımının esasını oluşturan ve bireyin kendini gerçekleştirme düzeyini geliştiren belirgin sorulardır.

REHBERLİK İLE İLGİLİ YANLIŞ ANLAYIŞLAR

Rehberliğin ne olduğuna ilişkin yıllardır çok şey söylenmiştir. Genelde rehberliğin bireye doğru yolu gösterme işi olduğu sanılır. Oysa rehberlik tüm yolları gösterip, kendisine en uygun olanı yine kendisinin seçmesine yardımcı olma esasına dayanır.

Rehberlikte yaygın anlayışları şu noktalarda toplamak mümkündür.

1. Rehberliğin temelinde bireye acımak, onu kayırmak, her sıkıntıya düştüğünde bireye kanat germek gibi bir anlayış yoktur. Birey karşılaştığı sorunları kendi kendine çözümlenmeye yeterli hale gelmelidir ki; zaten rehberliğin amacı budur.
2. Rehberliğin yardımı, bireye tek yönlü olarak doğrudan doğruya yapılan bir yardım değildir. Bu yardım ancak karşılıklı etkileşim sonucu gerçekleşebilir.
3. Rehberlik sadece bireyin duygusal yönü ile ilgilenmez, bütün olarak ele alır ve tüm gelişimi ile ilgilenir.
4. Rehberlikte kullanılan bütün yöntem ve teknikler amaç değil, araçtır.
5. Rehberlik, bu yardımı alan birey bakımından akademik bir öğrenme konusu değildir.
6. Rehberlik her türlü problemi hemen çözebilecek sihirli bir güce sahip değildir. Bireyin rehberlik yardımı almaya hazır ve istekli olunması önemli bir noktadır.

REHBERLİĞİN İLKELERİ

1. Rehberlikte bireye ve onun kendine ilişkin konularda karar verme hakkına saygı esastır.
2. Rehberlik hizmetleri, eğitimin ayrılmaz ve tamamlayıcı bir parçasını oluşturur.
3. Etkili bir rehberlik hizmeti bireysel farkları dikkate alan eğitim sisteminde gerçekleşebilir.
4. Rehberlik tüm bireylere yöneliktir.
5. Rehberliğin amacı, problem çözmek değil, normal bireylerin bir bütün olarak gelişmesine yardımcı olmaktır.
6. Rehberlikte süreklilik esastır.
7. Rehberlik hizmetleri bireye ve onun geleceğine yöneliktir.
8. Bireyin zayıf yönlerinden çok güçlü yönleri üzerinde durur.
9. Rehberlik hizmetlerinde gönüllülük esastır.
10. Rehberlik hizmetleri okulda öğrenci ile ilişkili tüm kişilerin iş birliği ile gerçekleşir.
11. Rehberlik tekniklerini uygulamak bir uzmanlık işidir.
12. Tek tip bir rehberlik programı yoktur. Her okul öğrencilerinin gereksinimlerini ve olanaklarını göz önüne alarak, rehberlik programını hazırlar.

Rehberliğin Kapsamı ve Hizmet Alanları

Psikolojik Danışma: Tüm rehberlik hizmetleri özünü oluşturur. Bireyin karar verme, problem çözme gereksinimini karşılayarak gelişimi ve uyumu sürdürmesiyle kendini geliştirmesine yardımcı olmak için bireyle yüz yüze kurulan psikolojik yardım ilişkisidir. Psikolojik danışma hizmetleri diğer rehberlik hizmetleri arasında daha teknik ve mutlaka uzman personel tarafından sunulabilecek hizmetlerden oluşur.

Bireyi Tanıma: En temel amacı bireyin kendisini tanımasına yardımcı olmaktır. Hem testler hem de test dışı teknikler uygulanır. Bireyi tüm yönleriyle tanımak avantajlıdır. Bireyi tanıma kavramı, bireyin kendisini yine kendisini tanıması; ayrıca bireyi bir başkasının tanıması olmak üzere iki boyutlu vurgulanmaktadır. Bireyi tanımının asıl amacı, onun kendisini tanımasına, kendisinin başkalarından olan farklılıklarını görmesine yardım etmektir.

Bilgi Toplama ve Yayma: Öğrencinin gereksinin duyduğu her türlü bilgiyi, onun yararlanmasına sunmak için yapılan çalışmalardır. Eğitim sürecinin öğretim boyutu ile çok yakından ilişkilidir.

Yönelme ve Yerleştirme: MEB tarafından yönlendirme, “temelde öğrencinin eğitim süreci içinde bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar çerçevesinde yönelmesine yardımcı olmak, kendisini bütünlüğü içinde tanımasına, meslek gelişimine ilişkin davranışları kazanmasına, kararlar vermesine ve geleceğini planlamasına yönelik bilimsel hizmetleri, süreklilik içinde öğrenciye vermek için, düzenlenen etkinliklerin tümü olarak tanımlanmıştır. Yerleştirme hizmetleri ilgileri, yetenekleri, kişilik özellikleri, başarı düzeyleri ve gereksinimleri doğrultusunda. Okul içi programlara, üst okullara ve mesleklere yönlendirilen öğrencilerin buralara yerleştirilmesi için gerekli olan yardım çalışmalarını kapsar. Öğrencilerin okul içinde bir program, ders kurs

ya da bölüm; bir eğitsel kol, sosyal ve kültürel etkinliğe; yarı zamanlı ya da yaşam boyu sürecek bir işe yerleştirilmesiyle ilgili çalışmalar, yerleştirme hizmetleri kapsamında yer almaktadır.

Oryantasyon: Oryantasyon çalışmaları amacı, öğrencilerin okula uyumunu kolaylaştırmaktır. Oryantasyon hizmetleri; eğitim kurumlarında, okula yeni gelen öğrencileri, katıldıkları yeni ortama alıştırmak, okulun kuralları, işleyişi, olanakları hakkında bilgi vermek ve böylece okula uyumlarını kolaylaştırmak amacıyla yapılan çalışmaları kapsar. Sürekli bir hizmettir. Salt dönem başında yapılmaz.

Müşavirlik: Müşavirlik hizmetlerinin amacı, okuldaki yönetici ve öğretmenlerin, daha yeterli ve ortak bir rehberlik anlayışına sahip olmalarını, okulun tüm olanaklarını bu anlayışa uygun olarak kullanmalarını sağlamaktadır. Müşavirlik hizmetleri, doğrudan öğrencilere dönük olmayan, ancak, okul yönetici öğretmenlerini, rehberlik hizmetleri konusunda bilgilendirip ve yönlendirerek rehberlik hizmetlerinin etkililiğini arttırmaya yardım eden bir hizmettir. Rehberlik hizmetlerinin etkinliğini arttırmaktır, öğrenciyi dolaylı yoldan etkiler.

Araştırma ve Geliştirme: Okullarda uygulanan psikolojik danışma ve rehberlik programlarının her yıl geliştirilip yenilenmesi gerekir. Okullarda yapılabilecek araştırma, inceleme ve değerlendirme konuları şöyle sıralanabilir:

-Öğrencilerin mesleki ilgi, yetenek ve kişilik özellikleri, benlik algısı, temel gereksinimleri, uyum sorunları, problemleriyle sosyal ilişkileri ve sosyal destek sistemlerinin incelenmesi.

-Öğrencilerin öğrenim başarılarıyla yeteneklerinin karşılaştırılması, başarıyı etkileyen etmenlerin belirlenmesi ve öğrenme gücü olan öğrencilerin saptanması.

-Okulun özelliklerinin, sahip olduğu koşul ve olanakların incelenmesi.

-Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri kapsamında kullanılacak çeşitli test ve test dışı ölçme araçlarının geliştirilmesi ve bu araçların geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılması.

-Öğrencilerin seçebilecekleri program, okul ve mesleklerin incelenmesi; kaybolan, gelişen ve yeni ortaya çıkan mesleklerle mesleklere göre yurt içi ve yurt dışı istihdam olanak ve koşulların araştırılması.

-Psikolojik danışma ve rehberlik alanındaki bilimsel yapılan araştırmaların izlenmesi ve incelenmesi.

İzleme ve Değerlendirme: Herhangi bir rehberlik hizmeti verdikten sonra sonuçlarını takip etmek. Rehberliğin kendisine bir dönüt niteliği taşır. Böylece rehberlik hizmetinin sağlıklı yapılıp yapılmadığı kontrol edilir. İzleme hizmetlerinin amacı; psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti alan öğrencilerin yeni ortamlarına nasıl bir uyum gösterdikleri, gelişim durumlarını, yaptıkları tercihleri yerleştirme hizmetlerinin yerindeliği hakkında bilgi edinmek için sunulan, psikolojik danışma ve rehberlik hizmetinin değerlendirilmesine yönelik veri toplamaktır.

Çevre ve Veli ile İlişkiler: Okul psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin etkililiğini arttırmak için, çevre ve veliyle sağlıklı ilişkilerin kurulması ve sürdürülmesi yerinde olur. Velilerle ilişkilerin amacı, okul aile işbirliğini güçlendirmek ve velilerin kendi çocuklarını sağlıklı biçimde desteklerine yardımcı olmaktır.